

การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

มารุต พัฒนาผล

2 มีนาคม 2550

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

เค้าโครงการบรรยาย

1. การปรับพื้นฐานกระบวนการทัศน์ใหม่
2. การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร
3. เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาหลักสูตร
4. การเรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท
5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
จุดเน้นในการพัฒนาหลักสูตร

การปรับพื้นฐานของกระบวนทัศน์
Platform of new paradigm

- การมองภาพใหม่ (Positive Connation)
- การมองมุมใหม่ (Reframing)
- การเปลี่ยนรูปแบบความคิดใหม่เพื่อการนำไปสู่
การเปลี่ยนแปลงการทำงานและการดำเนินชีวิต

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

การจ้างแบบพิเศษ / ชั่วคราว (Contingent Workforce)
การจ้างพนักงานชั่วคราว (Temporary Employees)
การจ้างในลักษณะสัญญาจ้าง (Contractors)
การจ้างเหมาบริการ (Outsourced Employee)
การจ้างที่ปรึกษา (Consultants)
กลุ่มภารกิจ

- การบริหาร , ทีมจัดการ , อำนวยการ และ เทคนิค

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

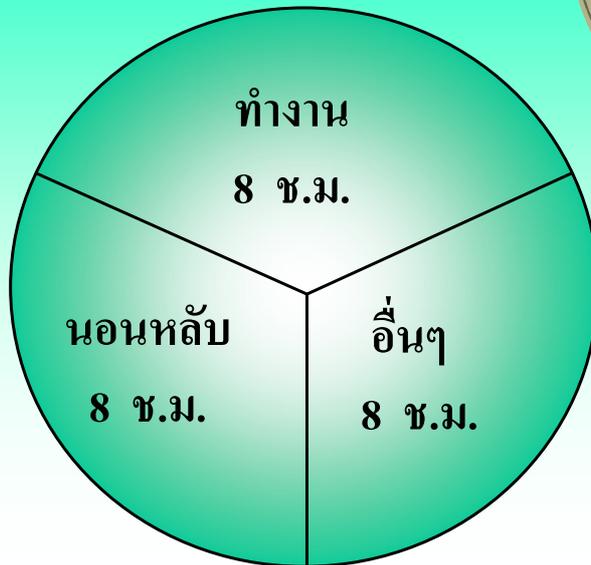
ยุคแห่งความรวดเร็ว
ยุคแห่งการแพ้ชนะด้วยความรวดเร็ว
ไม่มีเวลามากพอที่จะลองผิดลองถูก

ถ้าใครเป็นผู้ลงมือทำก่อน
First Mover – Top Share
ผู้พัฒนาธุรกิจใหม่สินค้าใหม่อย่างมีกลยุทธ์
หรือเทคโนโลยีก่อนผู้อื่น
จะยึดกุมส่วนแบ่งสูงสุด (Top Share) ได้

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

การใช้เวลาของมนุษย์

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

การใช้เวลาอย่างมีคุณภาพ

1 วัน มี 24 ชั่วโมง

1 ชั่วโมง มี 60 นาที

คุณคิดว่า 1 วัน มีเวลาที่วินาที?

86400 วินาที

คุณจะใช้เวลา 86400 วินาที ให้มีคุณภาพได้อย่างไร

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

การถนอมเวลา

1 วัน	มี 24 ชม.	เวลา 30 ปี
ทำงาน	8 ชม.	10 ปี
นอน	8 ชม.	10 ปี
อื่นๆ	8 ชม.	10 ปี

คุณมีเวลาทำงานจริงเท่าไร?

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

รู้จักเรื่องการบริหารเวลา

วันหนึ่งเราจะเสียเวลากับเรื่องไร้สาระต่อไปนี้น้อยเพียงใด

1. การประชุม (สิ่งที่ไม่จำเป็นไม่ควรเข้าประชุมแต่ขอให้เลขานุการสำเนา (cc) ส่วนที่เรารับผิดชอบ)
2. งานเลี้ยง
3. การรับโทรศัพท์
4. การตอบจดหมาย E - mail
5. เสียเวลากับการหาข้อมูล

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ประเมินตนเอง

วันหนึ่งเราเสียเวลาไปในเรื่องใด มองตัวเองให้มากขึ้น

1. ช่วงเวลาที่ทำงานจริง ต้องทำต่อหนึ่งวันหนึ่ง 1 - 2 ชั่วโมง เป็นช่วงที่จิตมีสมาธิ (mind power) จะมองส่วนต่างๆ ชัดเจน
2. ปลีกตัวเองจากความยุ่งเหยิง
3. ต้องมี Deadline (คัมภีร์วิสุทธิมรรคระบุว่า ภิกษุสงฆ์ต้องมีระเบียบวินัย ต้องมีจิตใจจดจ่อเป็นสมาธิ)
4. จุดอ่อนสมองของมนุษย์คือ ไม่รู้เรื่องเวลา จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิด การผิดวันประกันพ่วง
เขียนใส่กระดาษระบุให้ชัดเจนว่างานชิ้นนี้มี Deadline เมื่อใด

วิชช วังใหญ่ : 2550

การตัดสินใจ

วันหนึ่งๆ จะมีการตัดสินใจหลายเรื่อง

1. ต้องรู้จักตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ เรื่องใดที่จะเกิดประโยชน์กับองค์กร เรื่องอื่นกระจายไป
2. ตัดสินใจไม่มีถูกไม่มีผิด การตัดสินใจแต่ละครั้งจะมีแต่เกือบถูกหรือเกือบผิด
3. การตัดสินใจจะทำให้เป็นคนกล้าคิด กล้าทำ ทำให้เป็นผู้นำ ทุกครั้งที่คิดตัดสินใจ ต้องมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ
4. ทุกครั้งก่อนที่มีการตัดสินใจ เรามีคำตอบอยู่แล้ว เราต้องถามตัวเองว่า เรามีอคติหรือไม่ บางครั้งก็เสแสร้งทำเป็นให้หาข้อมูลมาสนับสนุนการตัดสินใจ
- ฟังระมัดระวังอย่าให้อคติเข้ามาบิดเบือนการตัดสินใจ

วิชช วังใหญ่ : 2550

5. การตัดสินใจต้องถูกต้อง ต้องยุติธรรม โปร่งใส เมื่อขาดระบบคุณธรรม จะทำให้องค์กรแตกแยก (divide and rule) องค์กรอ่อนแอทำให้ปกครองง่าย

6. การระดมสมองเพื่อการตัดสินใจจะป้องกันการตัดสินใจผิดพลาด เชิญคนเก่งเข้ามา ประเด็นคืออะไร ความคิดสร้างสรรค์จะตามมา

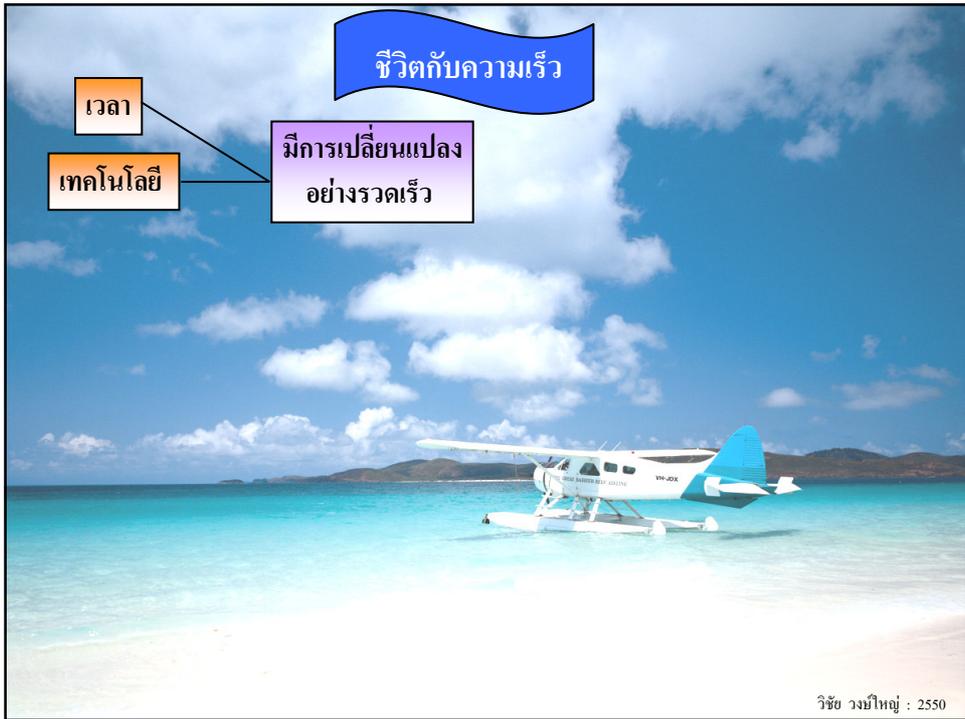
7. การประชุมที่ใช้เวลามากเพราะที่ประชุมเปิดโอกาสให้ที่ประชุมโฆษณาตัวเองว่า เก่ง เด่น เรื่องใด
- ประธานต้องจับประเด็นให้ดี ไม่ต้องสนใจทุกเรื่อง สนใจเฉพาะเรื่องที่สำคัญๆ

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

8. การสื่อความ คือ คนที่สามารถให้เนื้อความที่คนฟังรู้เรื่อง พร้อมทั้งจะปฏิบัติตาม

- พูดในเรื่องที่เราเข้าใจว่าผู้ฟังมีปัญหาความต้องการอะไร พูดเชิงบวก สร้างสรรค์ ให้กำลังใจ
- จงพูดในสิ่งที่ผู้อื่นชอบฟัง แต่มีประเด็นของเราแฝงอยู่
- คุยกันอย่างชัดเจนว่าองค์กรคาดหวังอะไรจากลูกน้อง เปิดโอกาสให้เขามีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น จะทำให้เขารู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร เขาจะรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

Stem Cell

สเต็ม เซลล์

เซลล์ต้นกำเนิด เซลล์ต้นแบบ

เปรียบเหมือนรากฐานของชีวิต

ฝักอนาคตถูกด้วยการเก็บ

เซลล์ต้นกำเนิดจากเรา

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ภัยคุกคามมนุษย์ 7 ด้าน

1. เศรษฐกิจ

2. อาหาร

3. การศึกษา เรียนรู้

4. สุขภาพ

5. สิ่งแวดล้อม

6. เสรีภาพส่วนบุคคล

7. สิทธิมนุษยชน / การเมือง

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ภูมิแพ้ (Allergy)

หมายถึง ปฏิกิริยาที่มีมากเกินไปของระบบภูมิคุ้มกัน
ที่ไม่เป็นอันตราย

สมมติ : ร่างกายจะผ่อนคลาย ไม่ตื่นเครียด
ระบบการควบคุม และยับยั้งภูมิคุ้มกันในร่างกาย
จะทำงานอย่างเหมาะสม

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ดาวเคราะห์ 8 ดวง

ดาวเคราะห์ต้องเป็นวัตถุที่โคจรรอบดวงอาทิตย์ มีมวลมากพอที่แรงโน้มถ่วงจะสามารถดึงสสารของตัวดวงดาวเข้าด้วยกันจนมีลักษณะคล้ายทรงกลมได้ รวมทั้งต้องไม่มีเทหวัตถุอื่นที่มีวงโคจรอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน

องค์การดาราศาสตร์สากล
(International Astronomical Union IAU, 2006)

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ระบบสุริยะนิยามใหม่

ดาวเคราะห์ทั้ง 8 คือ ดาวพุธ ดาวศุกร์ โลก ดาวอังคาร
ดาวพฤหัสบดี ดาวเสาร์ ดาวยูเรนัส ดาวเนปจูน

ดาวเคราะห์แคระ 3 ดวง คือ
ดาวเคราะห์แคระเซเรส
ดาวเคราะห์แคระพลูโต
ดาวเคราะห์แคระ 2003 UB 313 ยังไม่มีชื่อเป็นทางการ

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

พิษภัยนาโน (Nanotoxics)

คณะทำงานว่าด้วยจริยธรรมนาโน (Nanoethnics)
ระบุว่ามีความเสี่ยงที่สร้างความกังวลจากนาโน 4 ข้อ

1. การผลิตตนเองซ้ำ (Self Replication)
เครื่องจักรจิ๋ว (Nanomachine) อาจมีความสามารถเพิ่มจำนวนตนเองด้วยตนเอง ทำให้ขอบเขตความหมายของชีวิตสับสน เพราะเราเชื่อกันว่าสิ่งมีชีวิตย่อมสืบพันธุ์ได้ อะไรที่สืบพันธุ์ได้ก็ย่อมเป็นสิ่งมีชีวิต
2. ประเทศที่นาโนเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ก่อนจําเริญทั้งประเทศที่ล่าช้าหลังช่องว่างระหว่างประเทศรํายและประเทศยากจน คนรวยและคนจนจะห่างมากขึ้น
3. นาโนเทคโนโลยีจะสามารถนำไปใช้สร้างอาวุธสงครามแบบใหม่ได้แน่นอน
4. นาโนเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมย่อมนำมาซึ่งผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ปัญหาไอคิวของเด็กไทยต่ำกว่ามาตรฐาน

สาเหตุ 3 ประการ

1. สมองของเด็กไม่ได้รับการพัฒนาที่ถูกต้องตามขั้นตอน
2. เนื้อหาที่จัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการพัฒนา
3. หน่วยงานที่ทำงานพัฒนาเด็กเล็กทำงานที่ขาดเอกภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

- เยาวชนไทยใช้เวลาไปกับสื่อที่ส่งผลกระทบต่อด้านลบ 5 ชั่วโมงต่อวัน
- สื่อที่เด็กบริโภค โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เกมส์ คอมพิวเตอร์ ภาพและข่าวร้าย หรือน่ากลัว จะส่งผลโดยตรงกับระบบประสาทที่มีการทำงานเชื่อมโยงกัน อย่างเป็นระบบจะกระตุ้นสารอะดรีนาลีน นอร์อะดรีนาลีน หลังออกมาเพิ่มขึ้น สารนี้จะตอบสนองร่างกายในการป้องกันอันตราย เช่น สู้ หรือ หนี และจะไปทำลายระบบประสาทหน่วยความจำของสมองส่วนดี
- การเล่นเกมส์อาจกระตุ้นให้ชักได้ หากเล่นหรือดูต่อเนื่องเป็นเวลานานๆ ย่อมทำให้เกิดโรค เช่น โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง ความจำเสื่อม สมาธิสั้น และโรคจิต

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

โทรศัพท์มือถือกับเยาวชน

การสำรวจพบว่า

1. เด็กชั้น อนุบาล เริ่มใช้โทรศัพท์มือถือ
2. เด็ก ปวช. เริ่มใช้โทรศัพท์มือถือตั้งชั้น ม.1
3. เด็กใช้โทรศัพท์มือถือมานาน 4 ช.ม.
4. เปลี่ยนเครื่องมาแล้ว 5 เครื่อง

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

พฤติกรรมและผลของการใช้โทรศัพท์มือถือมากเกินไป

1. นิยมตามกระแสแฟชั่น
2. ขาดความอดทน ใจร้อน
3. ไม่มีมารยาท
4. ไม่รู้กาลเทศะ
5. ขาดทักษะมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
6. มีพฤติกรรมทางลบ แอบถ่ายคลิป
7. โรครีไมเกรน

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

ลักษณะสังคมสมัยใหม่

1. อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ วัฒนธรรมและระบบสังคมต่อภูมิภาคประเทศ
2. การเมืองระหว่างประเทศ
3. ระบบการเงินระหว่างประเทศ (สถาบันการเงิน สกุลเงินตราเฉพาะกลุ่มประเทศ กลุ่มประเทศสากล)
4. ระบบการค้าระหว่างประเทศ (องค์การค้าโลก แนวคิดการค้าเสรีและเป็นธรรม)
5. องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ
6. การพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่
7. กระแสการกลืนภาษาและวัฒนธรรม
8. การเกิดชนชั้นใหม่ เป็นชนชั้นทางเศรษฐกิจ ชั้นชั้นการศึกษา ชนชั้นสังคมเมือง สังคมชนบท และชนชั้นประเทศที่พัฒนาแล้ว

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

Five Minds for the Future

The five minds   จิตใจ 5 ประการ

1. discipline	วินัย
2. synthesizing	สังเคราะห์
3. creating	สร้างสรรค์
4. respectful	การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ethical	จริยธรรม ศีลธรรม

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

1. เรียนรู้ที่จะคิด จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาคิดอย่างไร
  2. การตกลงใจที่จะเน้น อะไรสำคัญ อะไรควรจะมีมองข้าม จะรวมสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย
  3. การสร้างสรรค์ การเพิ่มคุณค่า ไม่ใช่ทางเลือก แนวคิด การกระทำ พฤติกรรม จิต
- 3 ประการแรก ของ 5 minds เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรู้จัก
2 ประการหลัง เป็นเรื่องบุคลิกภาพและอารมณ์ความรู้สึก
ที่จะแสดงความรับผิดชอบในส่วนรวมของโลกอาชีพ
ผมจะเป็นครู เป็นนักเขียน จิตแพทย์

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ร้านค้าปลีกสมัยใหม่

Modern Trade

แบ่งกลุ่มร้านค้าเป็น A B ขายสินค้ามีชื่อ Brand name
กลุ่ม C D ขายสินค้าราคาถูกคุณภาพพอสมควร ไม่เน้นยี่ห้อ

1. Department store ตกแต่งร้านสวยงาม เน้นสินค้า Brand name
2. Supermarket เน้นกลุ่มอาหารและของใช้
3. Convenience store ร้านสะดวกซื้อหรือ Gas store ขายของจุกจิก
ราคาค่อนข้างสูง เน้นบริการ 24 ชั่วโมง
4. Cash and currency ร้านขายปลีกสำหรับผู้เป็นสมาชิก
5. Specialty store ขายของเฉพาะอย่าง เน้นกลุ่มลูกค้าเฉพาะเจาะจง เช่น
เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องเสียง

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

6. Discount Convenience store ร้านค้าปลีกราคาถูก
มุ่งกระจายสินค้าในลักษณะ Supper center

ปัจจัยแห่งความสำเร็จร้านค้าปลีกสมัยใหม่

1. การลงทุนสูง ทุนมาจากต่างชาติ
2. เน้นความสะดวกสบาย
3. ใช้เทคโนโลยีวางระบบ

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

พหุปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2540 รายได้ประชากรลดลง
ประชาชนต้องการของราคาถูก คุณภาพปานกลาง ไม่เน้นยี่ห้อ
2. ปัจจัยทางสังคม ต้องการความสะดวกสบาย
3. ปัจจัยทางโครงสร้าง องค์กรทันสมัย ลดต้นทุน

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอเพียง

มีเหตุผล

มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

เป้าหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ผลกระทบ 4 ด้าน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม

ดำรงชีวิตและปฏิบัติตนให้สมดุล แบบชีวิตที่พอเพียง

เป้าหมายเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เราดำรงชีวิตอย่างสมดุล

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

วัตถุประสงค์ เพื่อให้คนไทยเตรียมพร้อมรับผลกระทบ
การเปลี่ยนแปลง 4 ประการ คือ ต่อวัตถุประสงค์
ต่อสังคม ต่อสิ่งแวดล้อม และต่อวัฒนธรรม
ในวิถีชีวิตที่พอเพียง

องค์ประกอบของความพอเพียง / ทางสายกลาง ได้แก่

1. ความพอประมาณ เรียบง่าย ประหยัด
2. ความมีเหตุผล
3. มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

วิชัย วงษ์ใหญ่: 2550

ทำให้ชัดเจนและถอดรหัส

เงื่อนไขความสำเร็จ มี 3 ประการ

1. คุณธรรม ต้องปรับพื้นฐานจิตใจ คนในชาติให้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาจะต้องเริ่มจากจุดนี้
เป็นอันดับแรก สถานศึกษาต้องมีธรรมาภิบาล เป็นการสร้าง
ภูมิคุ้มกันภายในตัว เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เศรษฐกิจแต่เป็น
การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ความเป็นครูที่พอเพียง ความเป็นผู้บริหาร
ที่พอเพียง การพูด การคิดก็ต้องพอเพียง
2. การใช้หลักความรู้ในการทำงาน การวางแผนงานต้องระมัดระวัง
ในการใช้หลักวิชาการจริงๆ ช่วยสนับสนุน
3. มีหลักการ ความอดทนและความเพียรในการปฏิบัติงานให้ได้ผลตามที่ต้องการ
เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น มองภาพรวม การมีส่วนร่วม คือการประสานงาน
และการบูรณาการปรับวิธีการทำงาน บริการจุดเดียว (One stops service)

วิชัย วงษ์ใหญ่: 2550

หลักการทรงงานของพระเจ้าอยู่หัว

1. การพัฒนาต้องระเบิดจากภายใน
2. ปลุกจิตสำนึกผู้ที่เกี่ยวข้อง (จะปลูกป่าบนดินต้องปลูกป่าในใจของชาวบ้านก่อน)
3. อย่าทำอะไรรีบร้อน ต้องทำตามลำดับขั้น เช่น ต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนถิ่นทุรกันดาร ต้องรู้ว่าเด็กต้องการอะไร ท้องต้องอิ่มก่อน สมองจึงจะเรียนรู้
4. ประหยัด เรียบง่าย ประโยชน์สูงสุด
การประหยัด เป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่งในทุกแห่งทุกสมัย
ต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดจากการประหยัดให้มาก
5. ความเรียบง่าย ทำงานทุกอย่างให้เรียบง่าย อย่าไปทำให้มันยุ่ง ง่ายต่อการเข้าใจ
การกำหนดขั้นตอนและการปฏิบัติ

วิชัย วงษ์ใหญ่: 2550

วิธีปฏิบัติที่พระองค์พระราชทานให้กับโครงการหลวง 4 ข้อ

- 1 เร็วๆ เข้า
- 2 ลดขั้นตอน
- 3 ช่วยเขาช่วยตัวเอง ต้องการให้ความเจริญเกิดขึ้นภายในท้องถิ่น
การระเบิดจากภายใน ไม่ใช่เอาอะไรไปพอก
- 4 ปิดทองหลังพระ

วิชัย วงษ์ใหญ่: 2550

คิดถึงคำสอนของพระองค์

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงสอนพระเจ้าอยู่หัวว่า

“อย่าเป็นหนี้ใครถ้าไม่จำเป็น”

วิชัย วงษ์ใหญ่: 2550

ถ้านึกคำว่า “พอ”

ความพอเพียง ด้านจิตใจ ธรรมะที่สำคัญที่สุดคือ **พอ**

ต้องสร้างความพอดี สมเหตุสมผลให้กับตัวเองไว้

แล้วเราจะพบความสุข

วิชัย วงษ์ใหญ่: 2550

ชีวิตที่พอเพียงในภาคปฏิบัติ

สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
และการพัฒนาการเรียนรู้แบบองค์รวม ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
มีหลักและแนวทางดังนี้

1. ยึดความพอเพียง อันประกอบด้วย ความมีเหตุผล ความพอประมาณ
และระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
2. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาการเรียนรู้
3. กระบวนการพัฒนายึดคุณธรรม ความเพียร ความรอบรู้ ความซื่อสัตย์สุจริต
เข้าสู่จิตใจสำนึกของผู้เรียนและบุคลากรและต้องมีธรรมาภิบาลในองค์กร

วิชช วงษ์ใหญ่: 2550

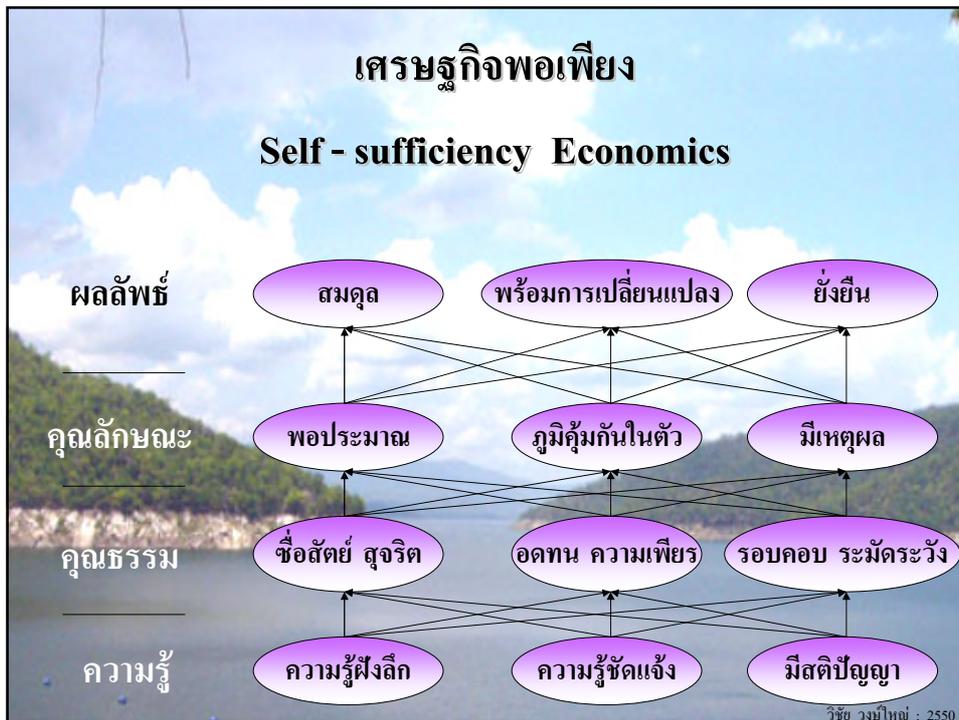
4. การใช้หลักความรู้ในการวางแผน การใช้หลักวิชาการที่สอดคล้อง
กับภูมิสังคม ความแตกต่างและความหลากหลายทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
และวัฒนธรรม

5. ปรับกระบวนการทำงานจากบนลงล่างให้เป็นล่างขึ้นบน
การเป็นผู้เป็นหุ้นส่วน ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและสาระการเรียนรู้

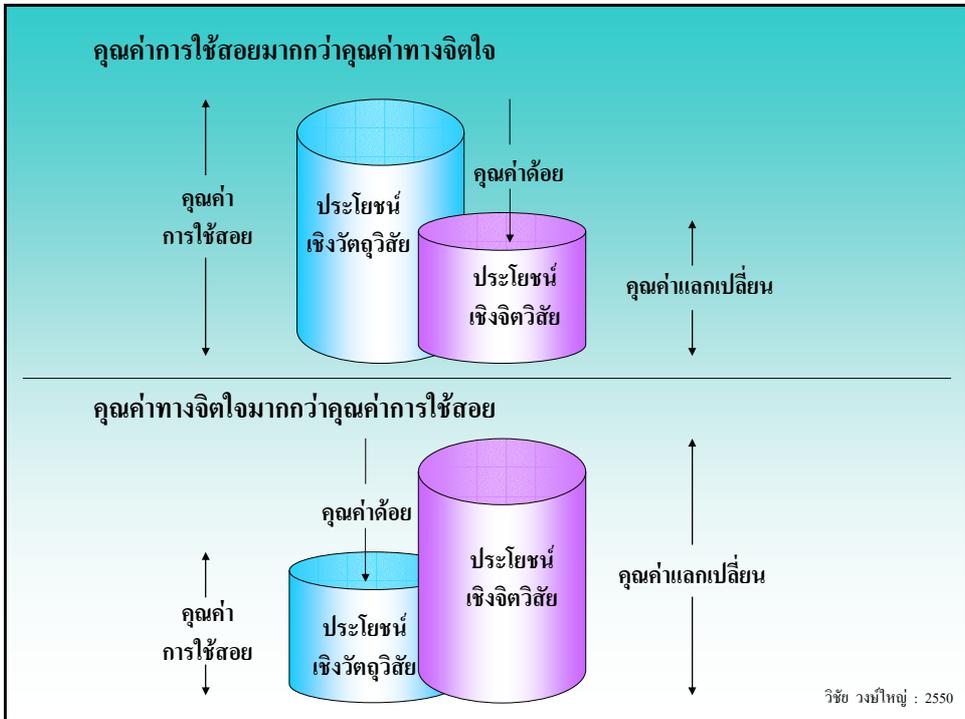
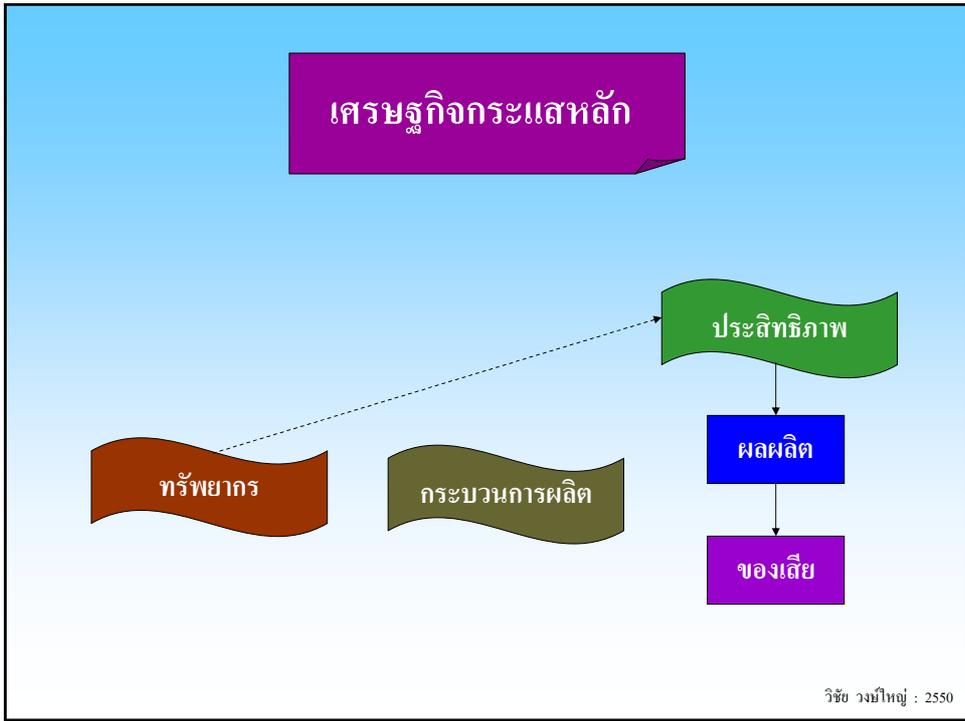
6. เป้าหมายของการศึกษาคือ คุณภาพชีวิตและสังคมคือ

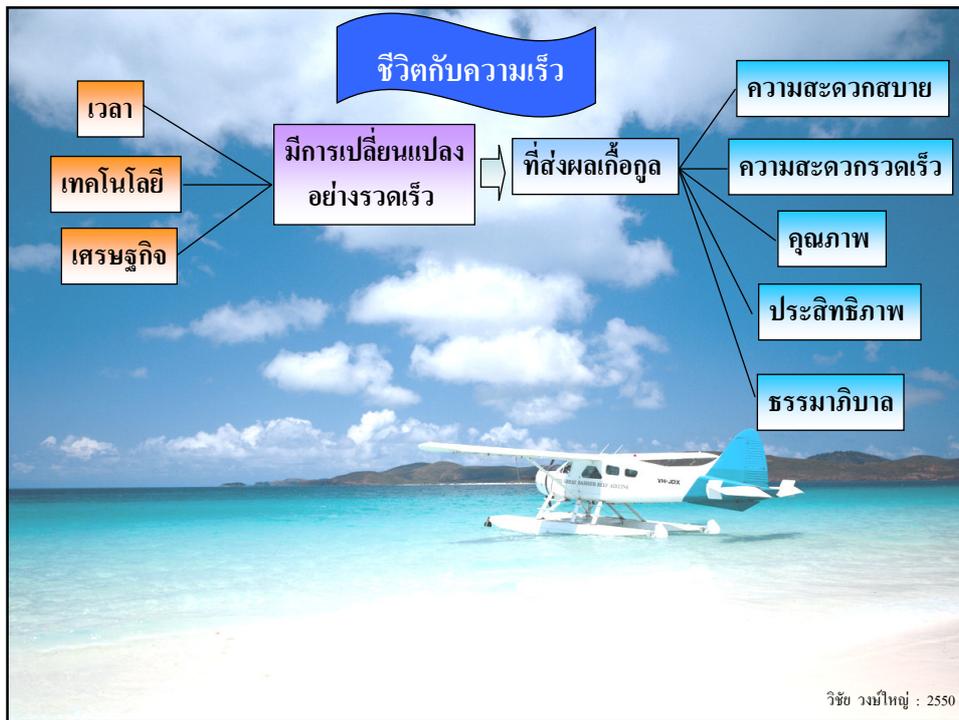
- 6.1 ลดความยากจน
- 6.2 เป็นเครื่องมือดูแลสุขภาพ
- 6.3 เป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาประชาธิปไตย
- 6.4 เป็นเครื่องมือสำหรับธรรมาภิบาลหรือความโปร่งใสของสังคม

วิชช วงษ์ใหญ่: 2550

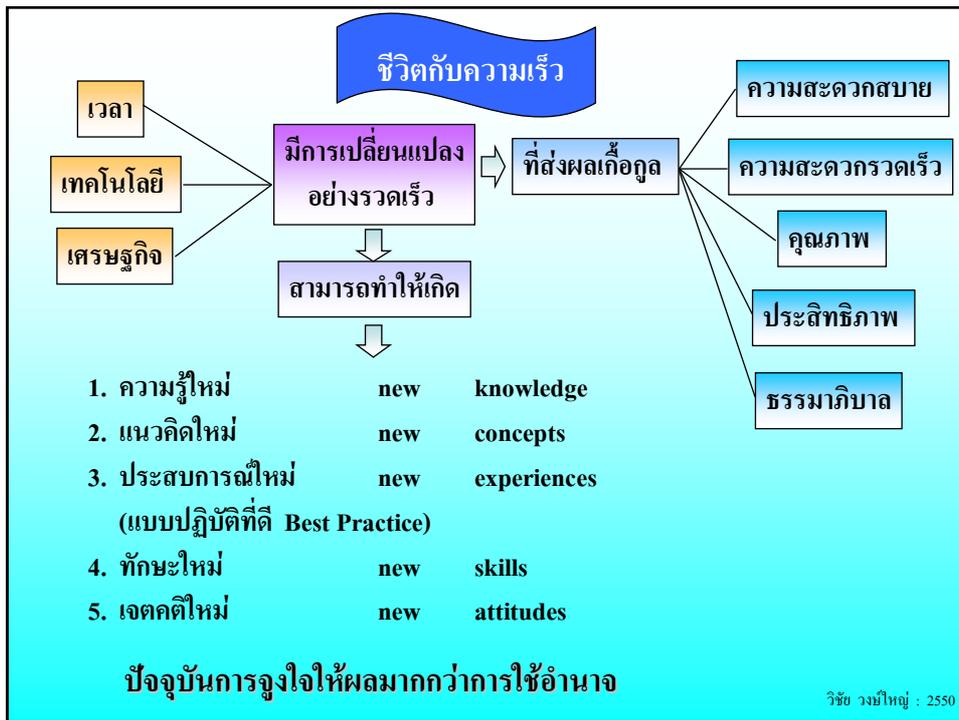
- ### แนวทางการพึ่งตนเอง 5 ด้านของชีวิตที่พอเพียง
1. การพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ
  2. การพึ่งตนเองทางสังคม
(เรียนรู้ในสิ่งที่ต้องทำ เรียนรู้ในสิ่งที่ต้องรู้ และทำในสิ่งที่เรียนรู้แล้ว)
  3. การพึ่งตนเองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ
(บนฐานองค์ประกอบ 3 ประการ คือ คน ความรู้ และทรัพยากร)
  4. การพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี
  5. การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจ
- วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ธรรมาภิบาล

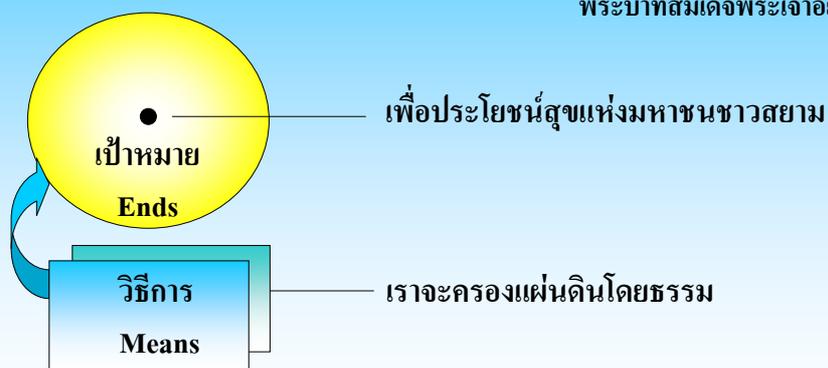
- มีตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน
- มีความโปร่งใส
- มีความสำนึกรับผิดชอบ
- มีความยุติธรรม
- สามารถตรวจสอบได้

ธรรมาภิบาล พ.ศ. 2493

เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การทำงานของเรามีเป้าหมายอยู่ที่ไหน ?

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

การวิจัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระองค์ทรงตั้งโจทย์ คือ

1. ทุกข์ ปัญหา, แนวทางพัฒนา
2. สมุทัย เหตุปัจจัย SWOT
3. นิโรธ ตั้งเป้าประสงค์ Target
4. มรรค วิธีทำ ทางเลือก 2 - 4 ทาง
ด้วยกระบวนการ PDCA

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

โครงการพระราชดำริ

โครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ไม่ล้มเหลวเพราะพระองค์ทรงใช้หลักอริยสัจสี่ชัดเจน
สอดคล้องกับหลัก *ภูมิสังคม* หมายถึง *ภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม*

ภูมิศาสตร์   ดิน   น้ำ   ลม   ไฟ   ป่า   เขา
สังคมศาสตร์   คน   ครอบครัว   ชุมชน   ขนบธรรมเนียม
ประเพณี   ภาษา   วัฒนธรรม   ความเชื่อ   ค่านิยม

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

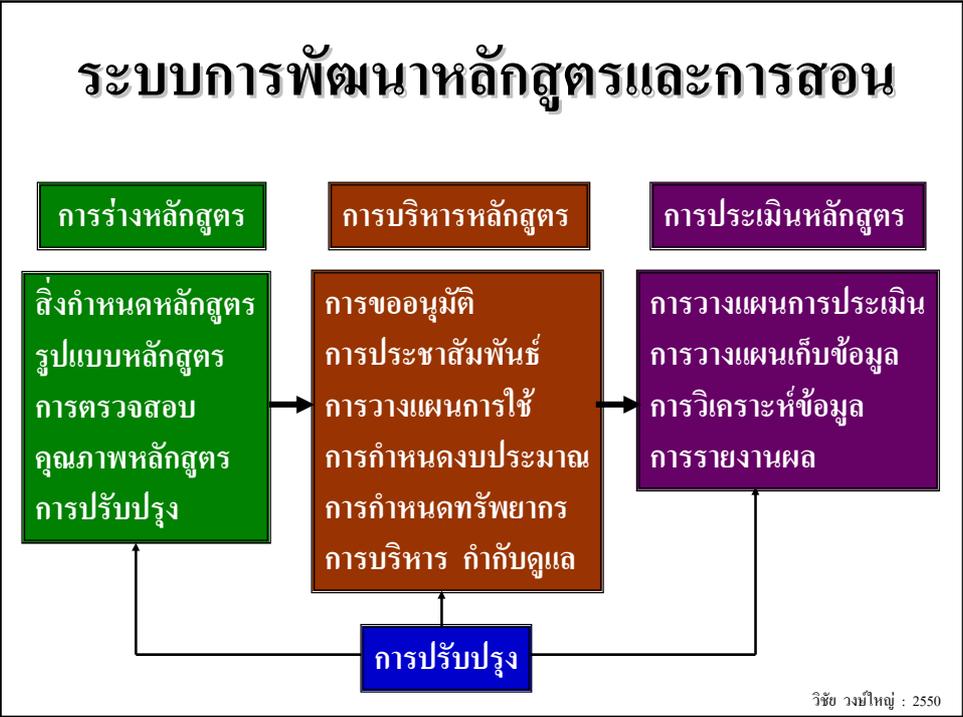
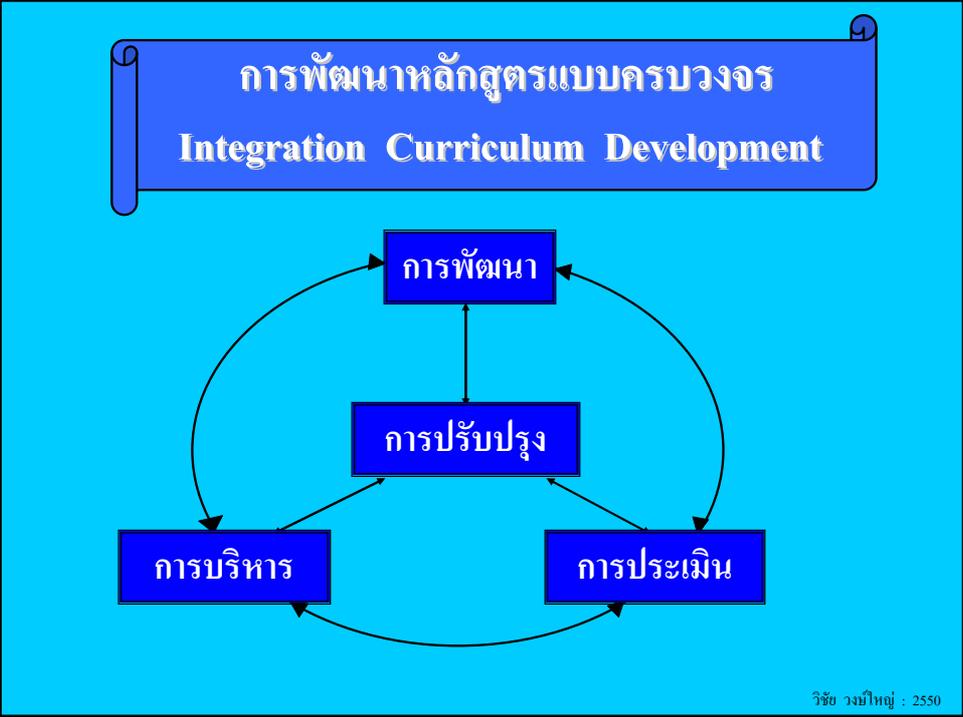
ความสมดุลของการพัฒนาหลักสูตร

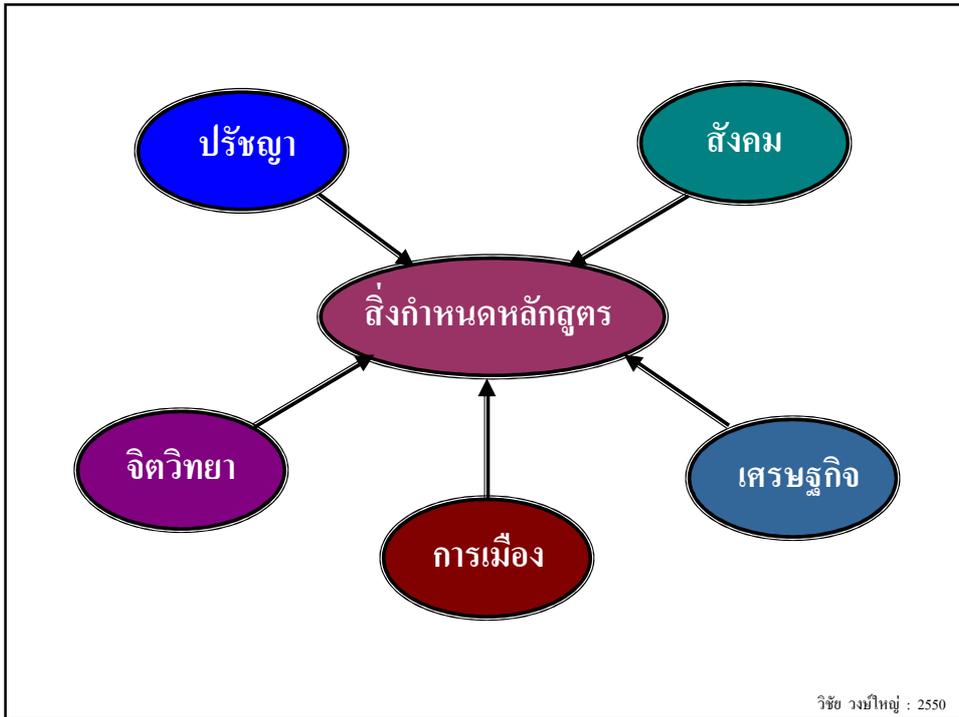
1. ความเป็นโลกาภิวัตน์และความเป็นท้องถิ่น
(Globalization และ Localization)
2. การพัฒนาจากส่วนกลางและการพัฒนาโดยโรงเรียนเป็นฐาน
(Central Development and School Based Development)
3. การพัฒนาความเชี่ยวชาญกับการพัฒนาทั้งตัวบุคคล
(Specialist Development and Whole person Development)
4. ความเหมือนกัน ความหลากหลายและความยืดหยุ่น
(Uniformity Diversity Flexibility)

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

5. ความร่วมมือและการแข่งขัน
(Co – operation and Competition)
6. การถ่ายทอดความรู้และการสร้างความรู้
(Knowledge transmission and Knowledge creation)
7. การเลือกประเมินและการประเมินการเรียนรู้
(Assessment for selection and Assessment for learning)

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

สิ่งกำหนดหลักสูตรทางปรัชญา

วิจัย วังใหญ่ : 2550

การศึกษาปรัชญาแม่บท จะทำให้เข้าใจ
ความหมายจริงแท้ของโลก
สรรพสิ่งทั้งหลายและมนุษย์

ปรัชญามี 2 ลักษณะ

1. วิธีคิด (Thinking) หรือ
วิธีการ (Methodology)
2. ความคิด (Thought) หรือ
เนื้อหา (Contents)

วิชช วนัใหญ่ : 2550

การจำแนกระบบความคิด

1. นิรันตรนิยม (Perennialism) : ศึกษาความเชื่อที่เป็นพื้นฐานมากที่สุด
การจัดการศึกษาจะมาจากความเชื่ออะไร
2. สัจนิยม (Realism) : ศึกษาอะไรโดยพื้นฐานของความเป็นจริงที่จับต้องเห็นได้
มีความใกล้เคียงกับวิทยาศาสตร์ที่จะพิสูจน์ทดลองในชีวิตจริง
3. อุดมคตินิยม (Idealism) : อะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดในมนุษย์
พัฒนาการศึกษาจากความคิดไปสู่ความคาดหวังของอุดมคติ
4. ปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) : การวิเคราะห์สิ่งทั้งหลายที่มนุษย์สร้างขึ้น
แล้วยังไม่สมบูรณ์จะต้องสร้างกันใหม่ หรือจัดตั้งแบบแผนขึ้นใหม่
5. ปฏิบัตินิยม (Pragmatism) : ถู้อผลจากทางปฏิบัติมาเป็นสิ่งเชื่อหรือเป็นความรู้
นำประสบการณ์จริงของชีวิต เป็นผลบั้นปลาย เป็นคุณค่าของชีวิต
6. ผสมผสานความคิด (Eclecticism) : ถือว่าในการปฏิบัติจริงนั้นจะไม่มีลักษณะการ
เป็นกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ ระเบียบวิธีคิดมีลักษณะผสมผสาน

วิชช วนัใหญ่ : 2550

ปรัชญาการศึกษา

1. พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy
เบญจขันธ์ / ไตรลักษณ์/ปฏิจลสมุปปาท/อิทัปปัจจตา/อริยสัจสี่
2. สาระตถนิยม Essentialism
3. นิรันตรนิยม / สัจจวิถยนิยม Perennialism
4. พิพัฒน์นิยม Progressivism
5. ปฏิรูปนิยม Reconstructionism
6. อัตถิภาวนิยม / สวภาพนิยม Existentialism

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

ลักษณะปรัชญาการศึกษา

จะต้องมีโครงสร้างที่เป็นระบบที่แน่นอนพอสมควร ไม่ใช่กระจัดกระจาย
หรือมีเพียงสิ่งละอันพรคนละน้อย โดยทั่วไปมักจะประกอบไปด้วยประเด็นต่อไปนี้

1. คำจำกัดความของการศึกษา
2. ความมุ่งหมายของการศึกษา
3. นโยบายหรือแนวทางเพื่อการปฏิบัติในการจัดการศึกษา
4. เรื่องอื่นๆ เช่น วิธีการสอนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ การบริหารสถานศึกษา

“การศึกษา เพื่อชีวิตและสังคม”

“การศึกษาคือความเจริญงอกงาม”

1. กายที่เจริญ
2. พฤติกรรมทางสังคมที่พัฒนาแล้ว
3. ความเจริญงอกงามทางอารมณ์หรือจิตใจที่พัฒนาแล้ว
4. ปัญญาที่พัฒนาแล้ว

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

ปรัชญา ความรู้ ความจริงของชีวิต

การมี กับ การเป็น

อัตนิยม (Existentialism)

- * มนุษย์แต่ละคนเป็นผู้กำหนดหรือแสวงหาลำดับที่สำคัญ และตัดสินใจด้วยตนเอง
- * การจัดการศึกษาจึงให้เสรีภาพในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

สารัตถนิยม (Essentialism)

- * การศึกษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม และอุดมการณ์ทางสังคม
- * การจัดการเรียนการสอนเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระต่างๆ ให้กับผู้เรียน

สัจนิยม (Perennialism)

- * มนุษย์มีความสามารถในการใช้เหตุผล การควบคุมตนเอง
- * การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนจดจำ การใช้เหตุผล และตั้งใจทำสิ่งต่างๆ

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

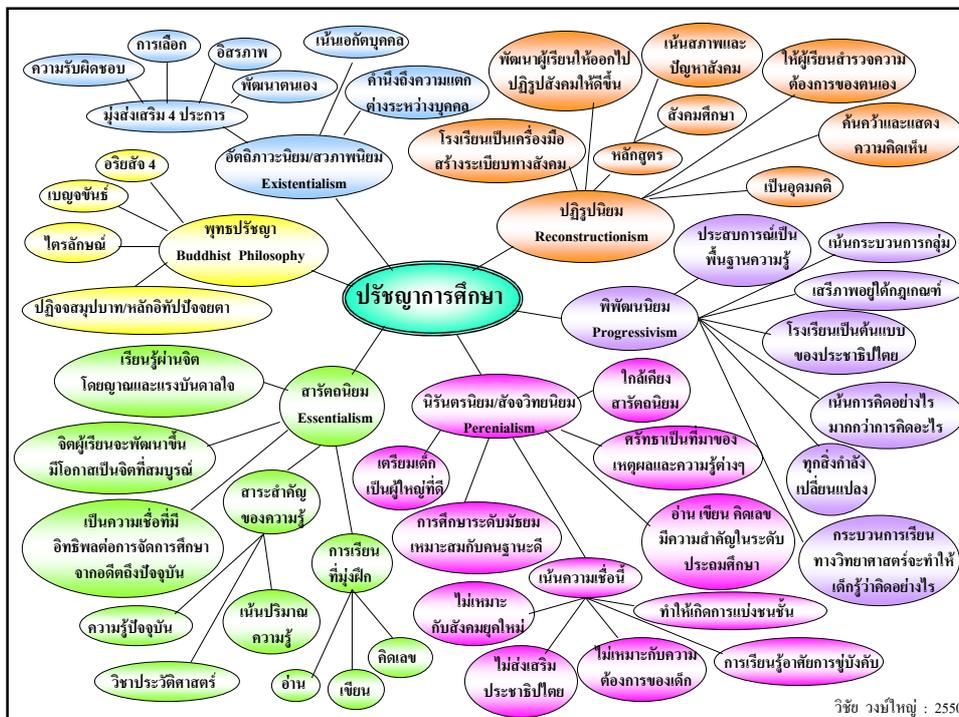
พิพัฒนาิยม (Progressivism)

- * การดำรงชีวิตที่ดี อยู่บนพื้นฐานของการคิดและการกระทำ
- * การจัดการเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนคิด ลงมือกระทำ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

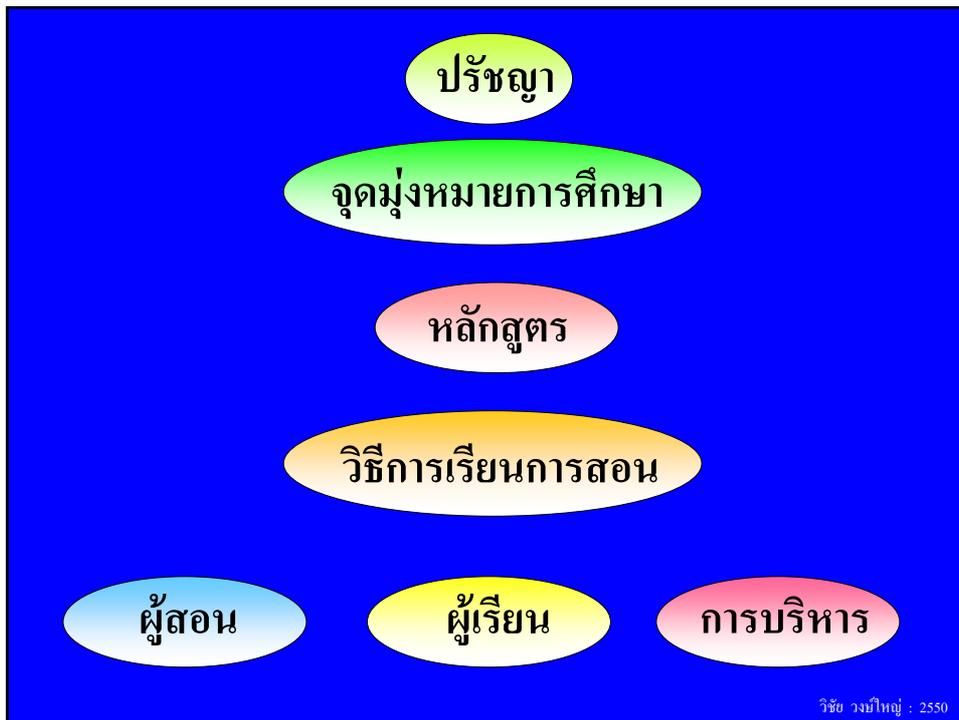
ปฏิรูปนิยม (Reconstructionism)

- * การปฏิรูปสังคมเป็นหน้าที่ของสมาชิกในสังคม
- * การจัดการเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสังคม เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

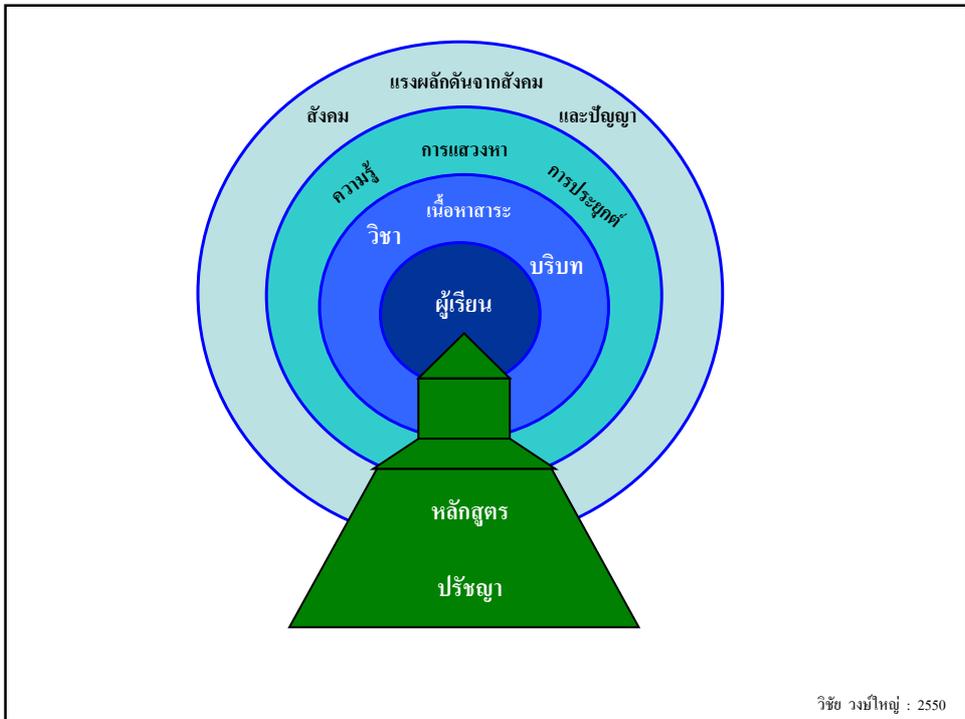
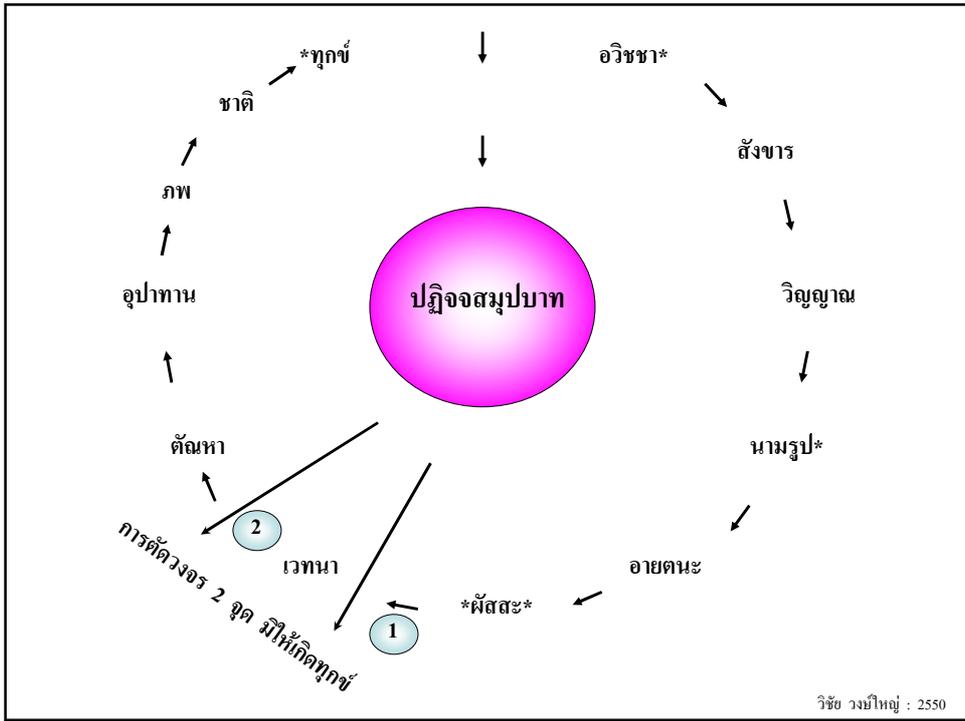
วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ประโยชน์ของวิธีการทางปรัชญาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร

1. การจัดจำแนกระบบความคิดความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษา
ที่จะสะท้อนไปสู่การพัฒนาหลักสูตร
2. ปรัชญาเป็นพื้นฐานและเป็นตัวนำในการตรวจสอบ เสนอแนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย
ของการศึกษา ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายการศึกษากับสังคม
3. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรจะต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างกว้างขวาง
วิธีการทางปรัชญาจะช่วยทำให้เกิดความคิดแบบองค์รวม มีเอกภาพทางความคิด
4. วิธีการทางปรัชญา จะทำการวิเคราะห์สาระและธรรมชาติของการศึกษา
เช่น ความรู้ อะไรที่เป็นประโยชน์ มีคุณค่าแก่ชีวิต และจะจัดการศึกษาอย่างไร
จึงจะพัฒนาชีวิตของคนให้มีคุณภาพ

วิธีย วงนิใหญ่ : 2550

สิ่งกำหนดหลักสูตรทางสังคม

วิจัย วังมาใหญ่ : 2550

แรงผลักดันให้เกิดกระแสปฏิรูปอุดมศึกษา

1. ปัจจัยภายนอก

- กระแสโลกาภิวัตน์
- ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ความจำกัดของทรัพยากร
- ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
- ความต้องการแรงงานที่มีศักยภาพสูงขึ้น

วิจัย วังมาใหญ่ : 2550

2. ปัจจัยภายใน

- คุณภาพบัณฑิต
- การขยายปริมาณผู้เรียน
- การบริหารจัดการ
- การบริหารการเงิน
- การบริหารงานวิชาการ
- การบริหารบุคคล
- เสรีภาพทางวิชาการ
- หลักสูตรขาดความยืดหยุ่น มีความซ้ำซ้อน
ลอกเลียนจากต่างประเทศ
- ขาดแคลนบุคลากรด้านการวิจัย

วิจัย วังใหญ่ : 2550

วัฒนธรรมอุดมศึกษา

1. วัฒนธรรมอุดมศึกษา

การบริหารวิชาการ

การสร้างและเผยแพร่ความรู้

การพัฒนาคุณค่าความเป็นผู้นำ

วิจัย วังใหญ่ : 2550

2. วัฒนธรรมเชิงบริหาร

การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างคุ้มค่า
การวัดและประเมินผลงาน

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

3. วัฒนธรรมเชิงพัฒนา

การดำเนินงานเพื่อความก้าวหน้า
ของบุคลากรในสถาบัน
เน้นการมีใจกว้าง
มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

4. วัฒนธรรมเชิงเจรจาต่อรอง

การเปิดเผย การตรงไปตรงมา
และการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
การรวมกลุ่มเพื่อการเจรจาต่อรอง

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

5. วัฒนธรรมอาจารย์

ความซื่อสัตย์ในสติปัญญา มีใจกว้างเปิดเผย
มีอิสระในการสอน การเรียนรู้ การวิจัย
มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพ
การเชื่อและการรับรู้ในเรื่องคุณภาพ
ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและจำเป็น

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ปัจจัยส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้

บูรณาการ

1. หลักสูตรบูรณาการ
2. สร้างความเชื่อมโยงการเรียนการสอน การวิจัยและการทำงานจริง
3. พัฒนาการเรียนรู้เป็นองค์รวม
4. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนการสอน
5. การเรียนรู้ที่เป็นอิสระไม่ถูกจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่
6. ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศมาส่งเสริมการเรียนรู้
7. การประเมินผลตามสภาพจริง

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

อนาคตศึกษา : แนวโน้มหลักสูตรในมหาวิทยาลัย

- หลักสูตรปรากฏการณ์ทางเทคโนโลยี
(Emerging Technologies)
มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ U.S.A.
- หลักสูตรคาดการณ์ทางสังคม
(Social Forecasting)
มหาวิทยาลัยมอสโก รัสเซีย
- หลักสูตรการวิจัยและการคาดการณ์อนาคต
(Research and Forecasting)
มหาวิทยาลัยฮาวาย
- หลักสูตรการวิจัยสภาพแวดล้อม
(Future Research on Environment)

Fo Guag University ใต้หวัน

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

การเปิดเสรีภาพทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องให้ความสำคัญ
กับการปรับตัวและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ต้องวิเคราะห์ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ด้านบวก

เป็นต้นแบบการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน มีโอกาสเรียนรู้
การจัดการศึกษาจากมหาวิทยาลัยระดับโลก ทั้งด้านการเรียนการสอน
การวิจัย บรรยากาศทางวิชาการ

ด้านลบ

สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ สถาบันอุดมศึกษาไทยหลายแห่ง
อาจจะต้องปิดตัว เพราะไม่มีนักศึกษาในจำนวนที่เพียงพอ
ให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ หรือมีผู้เรียนน้อยซึ่งจะกระทบ
ต่อค่าเล่าเรียนที่สูงขึ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

จุดเน้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน

- ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียง
- คนเป็นศูนย์กลาง
- สังคมที่มีความสุข

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

หลักการของแผนฯ 10

1. การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์มากกว่าแผนงาน
  - กำหนดเป้าหมายในเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ
  - ใช้หลักการพัฒนาเข้าสู่สังคมที่มีความสุขและยั่งยืน
  - ไม่กำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนา ถ้ากำหนดเป้าหมายนำหน้าจะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่เป็นตัวเลข
2. ไม่กำหนดนำหน้าหรือบทบาทอยู่ที่ภาครัฐอย่างเดียว
  - เน้นภาคีการพัฒนา
  - เน้นการสร้างโอกาสการสร้างความรู้และสร้างปัญญาเป็นหลัก
  - เน้นโอกาสการเข้าสู่บริการขั้นพื้นฐานภาครัฐเป็นหลัก (การศึกษา สาธารณสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

3. สร้างแนวทางให้เกิดการวิเคราะห์และพัฒนาตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน รัฐ ประเทศ เน้นการวางแผนระดับชุมชนที่เชื่อมโยงกับแผนของชาติ
4. เป้าหมายของแผนนี้เน้นความร่วมมือที่จะขับเคลื่อนแผน คือพลังของแผ่นดินที่จะขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ ตัวชี้วัดเป็นสิ่งที่กำหนดยากของการทำแผนฯ 10
5. การวัดโดยรัฐบาลนำแผนนี้ไปบริหารราชการแผ่นดินหรือไม่ โดยทำเป็นตัวชี้วัดว่าความสามารถที่จะนำแผนขับเคลื่อนไปสู่ความสุขที่ยั่งยืนได้อย่างไร
  - ระบบเศรษฐกิจมีแรงต้านทานภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นอย่างไร
  - อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

วันนี้เราอยู่ที่ใดของสังคมโลก
เรามีมาตรฐานชีวิตอย่างไร
เราจะไปถึงที่หมายได้อย่างไร
จะใช้เวลาเท่าไร
จะใช้งบประมาณเท่าไร
จะวัดผลได้อย่างไร

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ประเทศไทยมีสังคมที่หลากหลาย

สังคมอยู่รอด
สังคมพอเพียง
สังคมที่ยั่งยืน
สังคมชนบท
สังคมกึ่งเมือง
สังคมเมือง
สังคม IT
สังคมเศรษฐกิจใหม่

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ความเชื่อมโยงของแผนในองค์กรรวม

ระดับชาติ
ระดับกระทรวง
ระดับกรม
ประชาสังคม
ภาคเอกชน
ชนบท

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร ทางการเมือง

นโยบายการจัดการศึกษา

- เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้
- มุ่งมั่นจะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
- เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคี สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

- พัฒนาคอนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา
- การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น
- การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษาสังคม สร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

โครงสร้างของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

1. การศึกษาทั่วไป (General education) เป็นเนื้อหาสาระ
และกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อสร้างคุณลักษณะ
ของบัณฑิต

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ด้านการเรียนรู้

และด้านสังคม

วิชัย วงษ์ใหญ่: 2550

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

1. มีคุณธรรม จริยธรรม
  2. มีความรู้ความสามารถ
  3. มีทักษะ เชี่ยวชาญ ความคิด
  4. มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ
  5. มีความสามารถในการวิเคราะห์และการสื่อสาร
- มีปัญญาที่รู้จักจัดการกับตนเอง (Intra Intelligence)
มีปัญญาที่รู้จักสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น (Inter Intelligence)

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

2. การศึกษาวิชาชีพ เป็นเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่างๆ
ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้น เพื่อสร้างคุณลักษณะวิชาชีพ
ผู้เรียนมีความรู้ สมรรถนะ และปฏิบัติได้ในวิชาชีพ
รวมถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ ได้แก่
  - 2.1 พื้นฐานทางด้านวิชาชีพ (Core courses) เป็นเนื้อหาสาระ
รายวิชาพื้นฐานที่จำเป็นต้องเรียนก่อนเรียนวิชาชีพ
  - 2.2 วิชาเฉพาะด้าน / วิชาชีพ (Major)
คุณลักษณะและสมรรถนะของวิชาชีพ
  3. วิชาเลือกเสรี (Elective courses)
เติมเต็มความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี ของ สกอ. พศ. 2548 ประกอบด้วย

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

หมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต

หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

รวมทุกหมวดไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

วิชา วมใหญ่ : 2550

ลักษณะของวิชา

8. สาขาวิชา (Discipline)
7. โลกทัศน์ (World Views)
6. ปรัชญา (Philosophy)
5. ทฤษฎี (Theory)
4. หลักการ (Principles)
3. การสร้าง (Constructs)
2. กรอบความคิด (Conceptual Structure)
1. ความคิดรวบยอด (Concept)

วิชา วมใหญ่ : 2550

ประเภทของความคิดรวบยอด

กฎ ระเบียบ คุณสมบัติ

ลักษณะร่วม วิธีการ ความจริง

การแสดงความจริงที่สอดคล้องกัน

การแสดงความเป็นเหตุเป็นผลกัน

แสดงการคาดการณ์ล่วงหน้า

วิชช วมณีใหญ่ : 2550

Key Word

คำศัพท์ที่เป็นกุญแจสำหรับเปิดใจ

ดึงเอาความทรงจำออกมาใช้

สำหรับจัดระเบียบและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ

วิชช วมณีใหญ่ : 2550

**การออกแบบรายวิชาเชิงรุก
(ลักษณะบูรณาการ)**

Main Concept Keyword	MC1	MC2	MC3	MC4
จุดประสงค์ / สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์				

ตารางเมตริกซ์

วิจัย วังใหญ่ : 2550

การเขียนคำอธิบายรายวิชา

สาระ Main Concept/Keyword	กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
	<ul style="list-style-type: none"> - การคิดวิเคราะห์ - ทดลอง - ฝึกปฏิบัติ - การแก้ปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรับผิดชอบ - ใฝ่รู้

Main Concept 1	Main Concept 2
กระบวนการ	Main Concept 3
คุณลักษณะ	Main Concept
Key Concept	ความคิดรวบยอด
Structure	โครงสร้าง
Mode of Inquiry	การแสวงหาความรู้

วิจัย วังใหญ่ : 2550

หลักการเขียนคำอธิบายรายวิชา

1. แสดงประเด็นหลัก (MAIN CONCEPT)
2. ใช้คำกริยา (ACTION VERB)
3. ภาษารัดกุม กระชับ สะท้อนภาพรวมทั้งหมดของรายวิชา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. ไม่ใช้คำ ได้แก่, เช่น , เป็นต้น

วิชช วมน์ใหญ่ : 2550

ตัวชี้วัดคุณภาพ การออกแบบรายวิชา

1. ความเฉพาะเจาะจง (Focus)
2. ความสมเหตุสมผล (Justification)
3. ความน่าสนใจ (Interesting)
4. ความเป็นไปได้ (Feasible)
5. ความต่อเนื่อง กลมกลืน (Coherence)

วิชช วมน์ใหญ่ : 2550

ความหมายของหน่วยกิตกับเวลาและการสอน

พุทธปรัชญาประยุกต์

3(3 - 0 - 6)

หน่วยกิต   บรรยาย   ปฏิบัติ   ศึกษาด้วยตนเอง

เวลาเรียน

1 ปีการศึกษา	มี 3 ภาคเรียน
1 ภาคการศึกษา	มี 13 สัปดาห์
สอบกลางภาค/ปลายภาค	1 สัปดาห์
วันหยุด/กิจกรรม	1 สัปดาห์
เวลาใช้สอนจริง	มี 11 สัปดาห์

จำนวนชั่วโมงที่ใช้สอนจริง

บรรยาย = $11 \times 3 = 33$ ชั่วโมง
ปฏิบัติ = 0
ศึกษาด้วยตนเอง = $11 \times 6 = 66$ ชั่วโมง

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

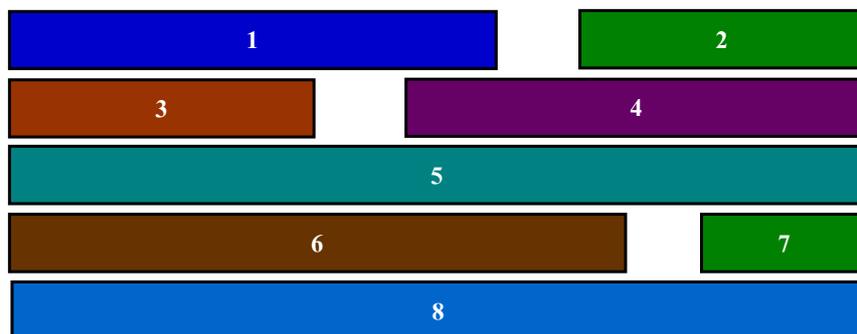
Lab 2 ชั่วโมง 18 สัปดาห์ = 1 หน่วยกิต

1(0 - 3 - 0)

อง 2

= 1 หน่วยกิต

$\frac{11^x}{33} \frac{11^x}{0} \frac{11^x}{66}$

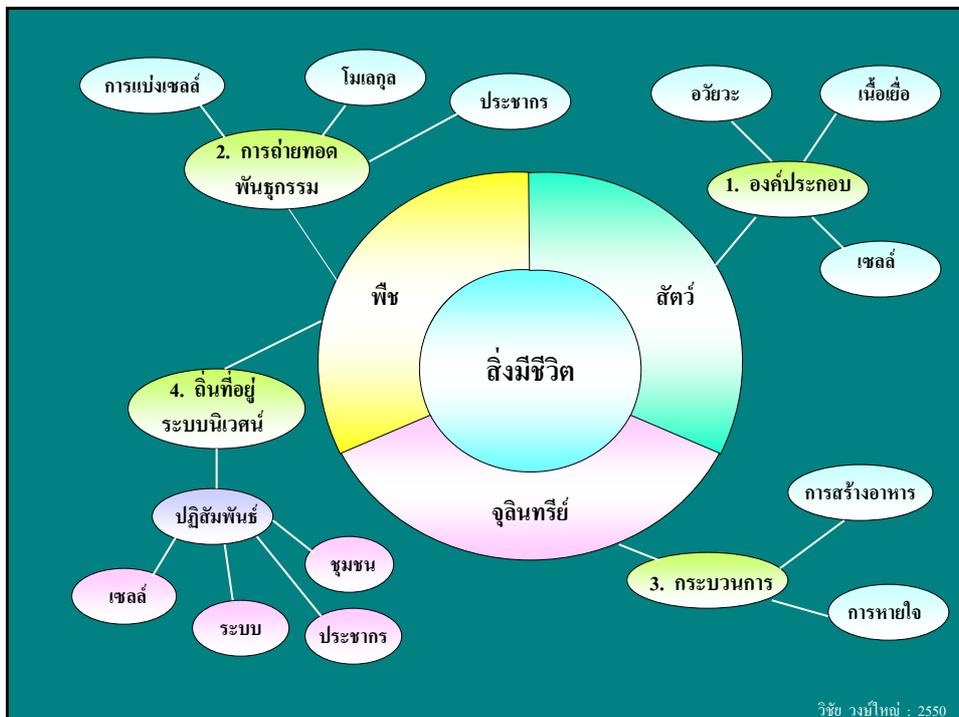
Active Learning
Child Centered
Student Centered

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

หน่วยการเรียนรู้

ความรู้ที่ครบวงจรในเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการจำแนกสาระของรายวิชา ออกเป็นเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนด สอดคล้องกับความสนใจ ต้องการ หรือปัญหาของผู้เรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตรและทำให้ผู้เรียนรู้ขอบเขตของสาระที่จะเรียนล่วงหน้าและเตรียมตัวหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

วิชช วงษ์ใหญ่ : 2550

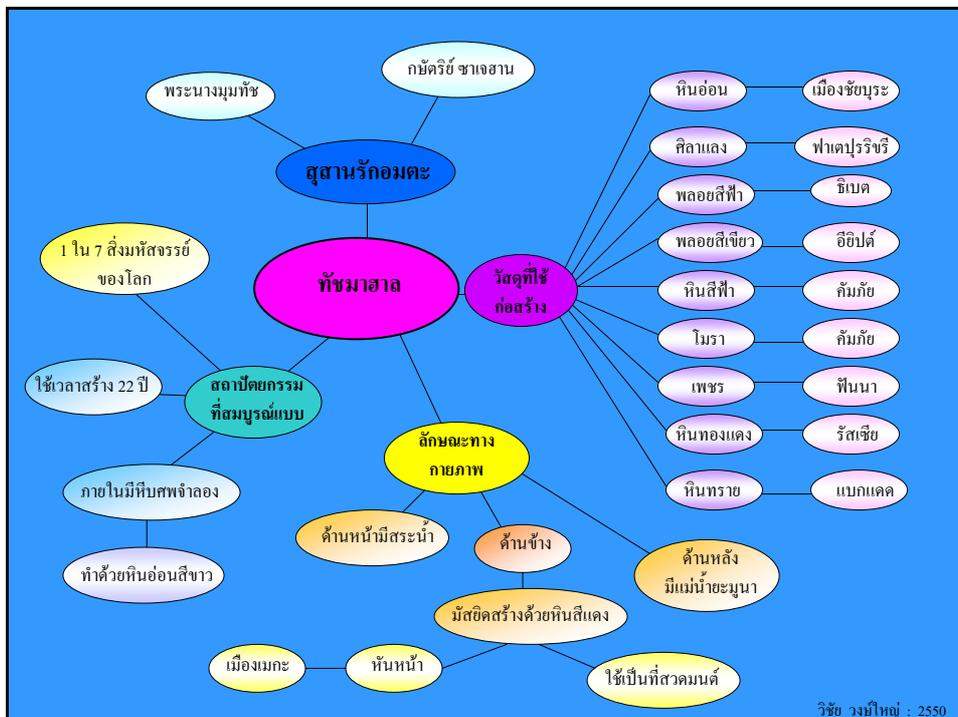

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

สาระ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สาระ				กระบวนการ
	Main Concept 1	Main Concept 2	Main Concept 3	Main Concept 4	
	□	●	▽	◐	
	●	▲	●	▽	
	▲	□	◐	□	
	▽	◐	▲	▭	
	◐	▭	□	+	
	+		+		

- หน่วยที่ 1 □ □ □ + ◐ ◐ ◐ ◐ + กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ + คุณลักษณะ = 6 ชั่วโมง
 ลิงมีชีวิต พืช สัตว์ จุลินทรีย์ องค์ประกอบ การถ่ายทอดพันธุกรรม กระบวนการ ระบบนิเวศน์
- หน่วยที่ 2 ◐ ◐ ◐ ◐ ◐ ◐ ◐ + กระบวนการ + คุณลักษณะ = 4 ชั่วโมง
- หน่วยที่ 3 ▲ ▲ ▲ + กระบวนการ + คุณลักษณะ = 4 ชั่วโมง
- หน่วยที่ 4 ▽ ▽ ▽ + กระบวนการ + คุณลักษณะ = 4 ชั่วโมง

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

สาระ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สาระ				กระบวนการ
	Main Concept 1	Main Concept 2	Main Concept 3	Main Concept 4	
	□	●	▽	◉	
	●	▲	●	▽	
	▲	□	◉	□	
	▽	◉	▲	▭	
	◉	▭	□	+	
	+		+		

- หน่วยที่ 1   □   □   □   □ + กระบวนการทางประวัติศาสตร์ + คุณลักษณะ = 4 ชั่วโมง
 ทักษะอาสาล   ลักษณะทางกายภาพ   วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง 1 ใน 7 สิ่งมหัศจรรย์ของโลก   สถาปัตยกรรมที่สมบูรณ์แบบ
- หน่วยที่ 2   ◉ ◉ ◉ ◉ ◉ ◉ ◉ + กระบวนการ + คุณลักษณะ = 4 ชั่วโมง
- หน่วยที่ 3   ▲ ▲ ▲ + กระบวนการ + คุณลักษณะ = 4 ชั่วโมง
- หน่วยที่ 4   ▽ ▽ ▽ + กระบวนการ + คุณลักษณะ = 4 ชั่วโมง

วิชัย วงษ์ใหญ่ : 2550

ขอบคุณและสวัสดิ์

ทดลองฝึกประสบการณ์

1. จงสำรวจหลักสูตรที่ท่านรับผิดชอบ และระบุประเด็นหลักที่ท่านจะดำเนินการปรับปรุง
2. ระบบบริหารจัดการหลักสูตรมีจุดอ่อนจุดแข็ง ในด้านใดบ้าง
3. คำอธิบายรายวิชามีความซ้ำซ้อนกับรายวิชาอื่น ที่ควรจะยุบรวมไว้ในรายวิชาเดียวกัน
4. จงนำข้อมูลจากข้อ 1 – 3 มาวางแผนปรับปรุงหลักสูตร

วิชช วมปัญญา : 2550

พื้นฐานทางวิศวกรรม (1 ชม. / สัปดาห์)

1. จรรยาบรรณของวิศวกร

- ซื่อสัตย์สุจริต

นิยาม :

- ซื่อตรงต่อหน้าที่
- ซื่อตรงต่อผู้รับบริการ
- ซื่อตรงต่อองค์กร

วิชช วมปัญญา : 2550